

ارزیابی خطرات، آسیب پذیری و ظرفیت

لیست عناوین

- ۲ معرفی
- ۲ آماده‌سازی
- ۳ پلان آموزش
- ۳ گام اول: معرفی
- ۴ گام دوم: ابزار 1 - تحلیل جدول زمانی و روند واقعات/حوادث
- ۴ هدف:
- ۴ پروسه:
- ۵ بحث:
- ۵ هدف:
- ۶ آمادگی‌های قبل از آموزش
- ۶ روند (پروسه):
- ۶ مرحله 1 - نقشه‌کشی اجتماعی
- ۷ مرحله ۲ - نقشه خطرات
- ۷ مرحله ۳ - نقشه آسیب‌پذیری
- ۸ مرحله 4 - نقشه منابع و ظرفیت‌ها
- ۹ مرحله چهارم: گردش دورانی
- ۹ هدف:
- ۱۰ آمادگی‌های پیش از گردش دورانی:
- ۱۰ پروسه:
- ۱۱ گام پنجم: تأمل و ادغام
- ۱۳ تحلیل خطر و نمای کلی
- ۱۳ گام ششم: انکشاف پلان مدیریتی
- ۱۵ ضمیمه 1: لیست حاضری و ورکشاپ
- ۱۶ ضمیمه ۲: لیست بررسی معلومات عمومی قریه
- ۱۸ ضمیمه ۳: نمونه فهرست بررسی قدم‌زنی ترانسکت (Transect Walk)

معرفی

موسسه مبارزه با گرسنگی (WHH) از سال 1992 تا الحال بدون وقفه در افغانستان کار می کند. تمرکز کار این موسسه در بخش‌های کمک‌های اضطراری و امداد رسانی، مصونیت غذایی و تغذیه، انکشاف دهات، حفظ الصحه و است. موسسه مبارزه با گرسنگی یک دفتر هماهنگی در سطح کشور در کابل دارد و همچنین چهار دفتر پروژه‌ی دیگر در ولایات بلخ، جوزجان، سمنگان و کابل نمایندگی می‌نماید.

اجزای پروژه کاهش خطر آفات طبیعی (DRR) به هدف نشان دهنده اقدامات آماده‌سازی ساده و کم‌هزینه متعلق به خود جامعه است که می تواند تهدیدات را محدود نموده و در صورت وقوع یک فاجعه جان افراد را نجات دهند. پروژه‌های DRR به‌طور معمول بر آموزش، ظرفیت‌سازی، افزایش آگاهی، ایجاد یا بهبود سیستم‌های هشدار زود هنگام محلی، کاهش خطرات تهدید از طریق فعالیت‌های کوچک تا بزرگ و برنامه‌ریزی اضطراری تاکید می‌کنند. انجام ارزیابی مشارکتی تهدید، آسیب‌پذیری و ظرفیت (HVCA) جزء جدایی ناپذیر افزایش آمادگی برای خطر فاجعه در جوامع افغانستان است.

HVCA اساساً توسط اعضای آموزش دیده از مردم محل خود با حمایت تیم موسسه (WHH) تسهیل کنندگان می شود. این تسهیل کنندگان قریجات می‌توانند معلمان، ملا امامان مساجد، اعضای شورا ها یا هر عضو تحصیل کرده دیگری از جامعه باشند. بر اساس این برنامه، زنان تحصیل کرده و افراد معلول نیز به عنوان تسهیل کننده محلی آموزش می‌بینند. هدف از ارزیابی خطرات، آسیب‌پذیری و ظرفیت‌ها به چند هدف برگزار می‌گردد:

- شناسایی گروه‌های آسیب‌پذیر.
- شناسایی عواملی که باعث آسیب‌پذیری آن‌ها می‌شود و چگونگی تأثیر آن‌ها.
- ارزیابی نیازها و ظرفیت‌های آنها.
- تا اینکه اطمینان حاصل شود، پروژه‌ها، برنامه‌ها و عملکردها در این راستا ضرورت‌ها و نیازمندی‌ها را برطرف می‌کنند.

HVCA به‌عنوان یک ابزار تشخیص، ابزار برنامه‌ریزی و ابزاری برای توانمندسازی، بسیج و شنیدن از جمعیت‌های آسیب‌پذیر طراحی شده است. HVCA برای در نظر گرفتن مجموعه وسیعی از فشارهای محیطی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، نهادی و سیاسی که آسیب‌پذیری ایجاد می‌کنند، طراحی شده‌اند.

این مجموعه ابزار با هدف کمک به تسهیل کنندگان جوامع برای اجرای HVCA در قریجات توسعه یافته است. این راهنما مراحل گام به گام HVCA را توضیح می‌دهد و همچنین هر ابزار مشارکتی که می‌تواند در هر مرحله استفاده شود را به‌طور مفصل شرح می‌دهد. فرمت‌های گزارش‌دهی برای هر ابزار تشریح خواهد شد تا این که گزارش تکمیل را ارایه کند.

مراحل و ابزارهایی که در این مجموعه راهنما توضیح داده شده است به‌عنوان مرجع اصلی در نظر گرفته شده‌اند، و مهم است که روش‌شناسی را به شرایط خاص هر قریه تطبیق دهیم.

آماده‌سازی

تیم ولت هنگر هلفه باید یک دیدار آماده‌سازی با بزرگان جامعه/شوراهای انکشافی در هر قریه داشته باشند تا پروژه، اهداف و نتایج متوقعه را به تفصیل مورد بحث و توضیح قرار دهند. مهم است که فعالیت‌های مختلف پروژه و مسئولیت‌های تسهیل کنندگان محلی به بحث گرفته شود.

انتخاب تسهیل‌کنندگان محلی: تسهیل‌کنندگان محلی می‌توانند در مشوره با گروه‌های جامعه مانند کمیته‌های مدیریت منابع آب روستایی FMA/SHG/ WMC که توسط پروژه در قریه‌ها ایجاد شده است، انتخاب شوند. اگر ممکن باشد، افراد آموزش‌دیده و محترم از روستا مانند معلمان، ملاها یا اعضای شورا شناسایی شوند. تسهیل‌کننده باید درک کند که وظیفه‌اش این است که اطمینان حاصل کند تمام شرکت‌کنندگان فرصتی برای صحبت کردن دارند و بحث در مسیر موضوع باقی بماند (نه اینکه خودشان تمام صحبت‌ها را انجام دهند). بسته به شرایط، زنان آموزش‌دیده و افراد دارای معلولیت نیز باید به‌عنوان تسهیل‌کنندگان محلی آموزش داده شوند.

تسهیل‌کنندگان محلی باید یک نسخه از راهنمای HVCA دریافت کنند و قبل از کارگاه در مورد هر جلسه توضیحاتی دریافت کنند.

تسهیل‌کنندگان محلی می‌توانند در فرایند بررسی هرگونه برنامه موجود مدیریت حوزه‌های آبخیز جامعه، ارزیابی خطرات، آسیب‌پذیری‌ها و ظرفیت‌ها برای کار در این دیدار همکاری کنند. تاریخ و زمان برای انجام این ارزیابی در قریه، باید در همین جلسه نهایی شود.

پلان آموزش

آموزش باید برای ۳ الی ۴ روز در هر قریه برنامه‌ریزی شود. تیم آموزش (کارمندان ولت هنگر هلفه و تسهیل‌کنندگان محلی) باید حداقل یک ساعت قبل از زمان مقرر شده به محل آموزش برسند. محل برگزاری آموزش باید به اندازه کافی بزرگ باشد تا شرکت‌کنندگان بتوانند به گروه‌های کوچک تقسیم شوند و کار کنند، باید نور کافی داشته باشد، تهویه مناسب، راحت و به‌طور مرکزی برای دسترسی شرکت‌کنندگان قرار گیرد. آماده‌سازی برای پذیرایی از زنان باید انجام شود (ترینر زن و فضای جداگانه برای شرکت‌کنندگان زن). مراقب پذیرایی‌ها بر اساس زمان‌بندی آموزش باشید.

کارمندان ولت هنگر هلفه باید به یاد داشته باشند که موارد زیر را با خود داشته باشند:

- برنامه کارگاه برای روز
- پروژکتور و فایل پاورپوینت (اگر استفاده می‌شود)
- لپ‌تاپ، پروژکتور و بلندگو اگر از ویدیوهای DRR استفاده می‌شود (۳ بخش، حدوداً ۲۰ دقیقه)
- ورق سفید برای پروژکتور
- مواردی که می‌توان برای نقشه‌کشی استفاده کرد، مانند: فلیپ چارت/ورق‌های بزرگ کاغذ، مارکرهای رنگی برای طراحی، پنس، سنگ، دانه‌ها یا لوبیا، قیچی، خط‌کش، چسب کاغذی یا تخته نمودار.
- فلیپ چارت آماده برای نقشه‌برداری حوادث (ابزار ۱).
- دوربین یا تلفن برای عکاسی و ضبط آنچه شرکت‌کنندگان کشیده‌اند.

اطمینان حاصل کنید که تسهیل‌کنندگان محلی که هدایت تسهیل را بر عهده دارند، مواد مورد نیاز خود را دارند. تیم می‌تواند با مردم به‌طور غیررسمی ارتباط برقرار کند. موضوعات رسمی مانند خوش‌آمدگویی و معرفی پروژه به شرکت‌کنندگان باید با تسهیل‌کننده محلی مورد بحث قرار گیرد.

گام اول: معرفی

زمانی که تمام شرکت‌کننده‌گان حاضر شدند، نماینده کمیته مدیریت منابع آب یا یکی از بزرگان قریه به‌طور رسمی به شرکت‌کنندگان خوش‌آمد گفته و به‌طور خلاصه جلسه و تمرینات روز را توضیح می‌دهد.

برای فراهم آوردن زمینه برای آموزش، تیم ولت هنگر هلفه باید جزئیات مربوط به پروژه، اهداف و مراحل آن را ارائه دهد و توضیح

دهد که چگونه اطلاعات جمع‌آوری و نقشه‌برداری شده از طریق این آموزش می‌تواند به جامعه کمک کند تا تصمیمات بهتری برای آینده بگیرند.

۱. معرفی اعضای تیم پروژه
۲. معرفی شرکت‌کنندگان آموزش
۳. معرفی ولت هنگر هلفه و اطلاعات مربوط به پروژه
۴. توضیح دهید که اطلاعاتی که ما در آموزش ثبت می‌کنیم، تجربیات همه افراد در این قریه است. از همه شرکت‌کنندگان بخواهید تا دانش خود را به اشتراک بگذارند (وظیفه تسهیل‌کنندگان این است که اطمینان حاصل کنند که همگی فرصتی برای صحبت کردن داشته باشد).

گام دوم: ابزار 1 - تحلیل جدول زمانی و روند واقعات/حوادث

هدف:

این تمرین برای ثبت رویدادهای مهمی که در قریه رخ داده و برای آگاهی از چگونگی تأثیرگذاری و نحوه مقابله مردم مختلف قریه با این رویدادها در طول زمان انجام می‌شود. این فعالیت به‌طور خاص برای ثبت رویدادهایی طراحی شده که در قریه رخ داده و بر زندگی و معیشت مردم تأثیر گذاشته است. به عنوان مثال؛ رانش زمین، خشکسالی‌ها، سیلاب‌ها، شیوع بیماری‌ها، فصل‌های خوب برداشت محصولات یا معرفی پمپ‌های خورشیدی (رویدادها می‌توانند مثبت یا منفی باشند). این تمرین به شرکت‌کنندگان کمک می‌کند تا فرایند رویدادها و تأثیرات مختلف آن‌ها بر جوامع یا افراد در قریه‌های مختلف را درک کنند.

پروسه:

بروی یک فلیپ چارت یک جدول ترسیم کنید که دارای چهار ستون باشد. ستون اول نشان‌دهنده سال، ستون دوم نمایانگر حادثه/رویداد، ستون سوم نمایانگر تأثیر حادثه و ستون چهارم نمایانگر واکنش مردم به حادثه (اگر حادثه خوب باشد - نیازی به "واکنش به حادثه" نیست).

نقشه‌برداری رویدادها: نام قریه _____ تاریخ تحلیل _____

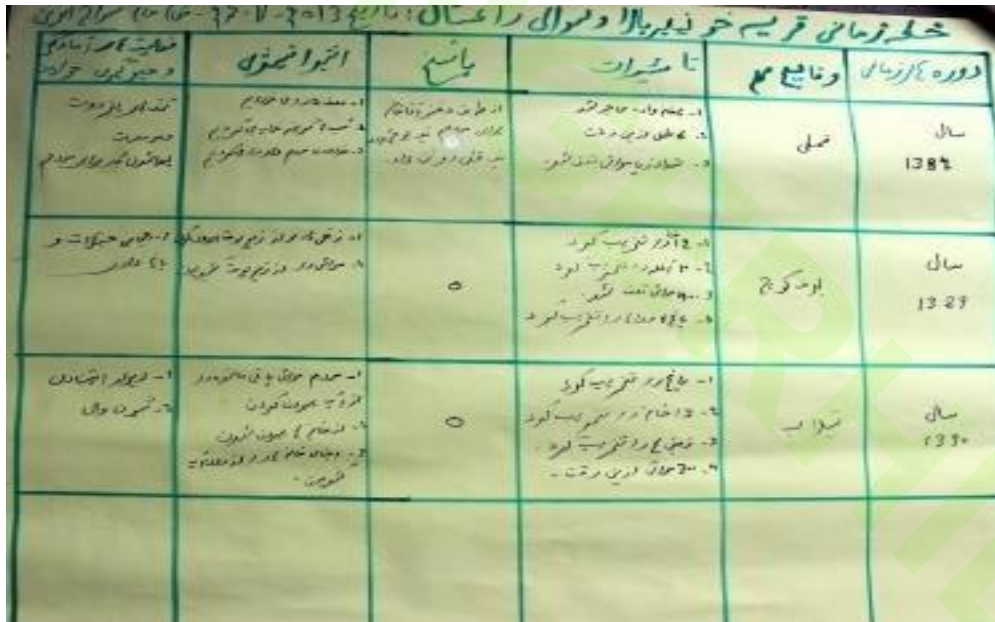
سال	حادثه/رویداد	تأثیر	واکنش

۱. هدف تمرین را برای شرکت‌کنندگان توضیح دهید. اطمینان حاصل کنید که افراد مسن در گروه حضور دارند، زیرا آن‌ها می‌توانند رویدادهای گذشته را به یاد بیاورند.
۲. از شرکت‌کنندگان بخواهید تمام رویدادهای گذشته‌ای که در ۲۰ تا ۳۰ سال گذشته در قریه رخ داده را توصیف کرده و آن‌ها را به ترتیب زمانی بنویسند.
۳. اطمینان حاصل کنید که هر شرکت‌کننده آنچه را که دارد بیان می‌کند و هیچ‌یک از شرکت‌کنندگان کنترل گفت‌وگو را در گروه به عهده نمی‌گیرد.

۴. بیشتر در مورد تأثیرات رویدادها (تأثیرات مثبت و منفی) بحث کنید و اینکه چگونه جامعه با آنها مقابله کرده و خود را تطبیق داده است.
۵. اطلاعاتی که از سوی شرکت کنندگان داده شده است را جمع‌آوری کرده و در نمودار برگردان ثبت کنید.
۶. فراموش نکنید که در انتهای کار هر صفحه را عکاسی کنید.

بحث:

پس از پر کردن ستون‌ها، نتایج را مورد بحث قرار دهید و برای وضوح بیشتر در نقاطی که روشن نیستند درخواست توضیح کنید. همچنین درباره تکرار و روند رویدادهایی که از اطلاعات ارائه شده به دست آمده، بحث کنید. جزئیات مانند نام تمرین (نقشه‌برداری رویدادها)، نام قریه و تاریخ تحلیل را اضافه کنید. در یک ورق جداگانه (فرم نمونه در ضمیمه ۱) نام شرکت‌کنندگان روستا، سن، جنسیت شرکت‌کنندگان و در صورت حضور افراد دارای معلولیت، نوع معلولیت را ذکر کنید. اطلاعات مربوط به تأثیر حوادث بر زنان و افراد دارای معلولیت را جداگانه ثبت کنید. اطمینان حاصل کنید که کارمندان ولت هنگر هلفه و تسهیل‌کنندگان محلی تمام اطلاعات مربوط به بحث‌های انجام شده میان شرکت‌کنندگان را ثبت کنند. از جدول عکس بگیرید تا در دفتر ثبت شود و به پروفایل NRM/DRR اضافه گردد. شکل ۱: نمونه تحلیل جدول زمانی

دوره کار زمان	زمانی مع	تأثیرات	بافت	اثرات منفی	ملاحظات کارآموزان و دستیاران
سال ۱۳۸۶	عملی	۱- عدم بازسازی ۲- کاهش زیرساخت ۳- کاهش سرمایه‌گذاری	۱- طوفان و زمین‌لرزه ۲- عدم سرمایه‌گذاری ۳- فقر و بیکاری	۱- نبود خدمات بهداشتی ۲- نبود خدمات آموزشی ۳- نبود خدمات رفاهی	۱- نبود خدمات بهداشتی ۲- نبود خدمات آموزشی ۳- نبود خدمات رفاهی
سال ۱۳۸۷	اوپن کویچ	۱- آلودگی زیست‌محیطی ۲- آلودگی صوتی ۳- آلودگی بوی	۰	۱- نبود خدمات بهداشتی ۲- نبود خدمات آموزشی ۳- نبود خدمات رفاهی	۱- نبود خدمات بهداشتی ۲- نبود خدمات آموزشی ۳- نبود خدمات رفاهی
سال ۱۳۸۸	بازار	۱- آلودگی زیست‌محیطی ۲- آلودگی صوتی ۳- آلودگی بوی	۰	۱- نبود خدمات بهداشتی ۲- نبود خدمات آموزشی ۳- نبود خدمات رفاهی	۱- نبود خدمات بهداشتی ۲- نبود خدمات آموزشی ۳- نبود خدمات رفاهی

گام سوم: ابزار ۲ - نقشه‌کشی خطر، آسیب‌پذیری و ظرفیت

هدف:

کشیدن نقشه اجتماعی قریه با مشخص نمودن خطرات و عوامل آسیب‌پذیری مختلف که در آن نشانی شده است. نقشه خطر، آسیب‌پذیری و ظرفیت هنوز هم می‌تواند شامل منابع و ظرفیت‌های موجود باشد که در کنترل آفات طبیعی مفید واقع گردد.

آمادگی های قبل از آموزش

یک چک لیست معلومات را که باید در نقشه خطر، آسیب پذیری و ظرفیت جمع آوری و نقشه برداری شوند، آماده کنید. مشخصه ها در اجتماع

- خصوصیات افراد جامعه (ضمیمه 1 چک لیست معلومات عمومی و حاکمیت اجتماع)
- زیرساخت های اجتماع، خطرات (ضمیمه 2 چک لیست دارایی های جامعه بیوفیزیکی)
- عناصر آسیب پذیری در جامعه مربوط به واقعات و حوادث (در ابزار 1 مشخص شده است)
- عناصر منابع و ظرفیت های مربوط به کنترل آفات طبیعی.

روند (پروسه):

مرحله 1- نقشه کشی اجتماعی

هدف تمرین را تشریح نمایید و با اشتراک کنندگان تصمیم بگیرید که نقشه را روی زمین و یا روی فلیپ چارت ترسیم کنند.

الف. یک نقشه ابتدایی از قریه را رسم کنید - نقشه ابتدایی قریه را ترسیم کنید از شرکت کنندگان بخواهید نقشه هایی را از مکان های مشهور و ویژگی های کلیدی منطقه خود مانند سرک ها، دریاچه ها، آبروها، سرحدات قریه، مساجد، مکاتب، محلات اجتماعی و غیره ترسیم کنند. اشتراک کنندگان را اجازه دهید به عنوان خلاقیت ممکن است از نمادها و مواد خود برای ترسیم و آماده کردن نقشه استفاده کند.

- پروسه را مشاهده کنید و در هر جا که نیاز بود پیشنهادات خود را بدهید. در زمان ترسیم نقشه مباحث مطروحه را یاد داشت کنید.
- اشتراک کنندگان را تشویق نمایید که سهم گیری فعالانه همه شان مهم است.
- در مورد نقشه سوال نمایید- در موارد که واضح نیستند و جاهای که معلومات بیشتری نیاز است سوال کنید.
- اگر نقشه روی زمین کشیده شده است نقشه را روی یک فلیپ چارت انتقال دهید.
- جدول رهنمای نقشه را با استفاده از سمبول های بکار گرفته شده توسط اجتماع، مشخص و تهیه نمایید.
- جهت ها و نام قریه جات مجاور را نشانی کنید.
- جزئیاتی مانند نام نقشه، نام قریه، تاریخ تحلیل، نام اشتراک کننده های اجتماع و تسهیل کنندگان بشمول سن، جنسیت، و در صورت موجودیت اشخاص معلول نوعیت معلولیت را ثبت نماید.

ب. رسم یک نقشه ابتدایی از مناطق اطراف قریه - از اشتراک کنندگان بخواهید که یک نقشه دوم با مقیاس بزرگ تر از زمین های اطراف قریه که توسط باشندگان استفاده می شود، ترسیم کنند. این نقشه می تواند شامل زمین های مالچر تابستانی، جنگل های دوردست که از آنجا چوب ساختمانی یا مواد سوختی جمع آوری می شود، و مناطقی که گیاهان فصلی یا نباتات دارویی برداشت می شوند، باشد.

مرحله ۲ - نقشه خطرات

در نقشه اجتماعی، از اشتراک کنندگان بخواهید مکان هایی را که در معرض خطر بالای حوادث طبیعی مانند لغزش زمین، برف باری سنگین، سقوط سنگ و سیل قرار دارند شناسایی کنند. همچنین، از آنان بخواهید موقعیت هایی را که خطر بیشتری برای زنان و افراد دارای معلولیت ایجاد می کنند مشخص کنند.

مرحله ۳ - نقشه آسیب پذیری

آسیب پذیری به شرایطی اشاره دارد که تحت تأثیر عوامل یا وضعیت های فیزیکی، اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی تعیین می شود و میزان حساسیت فرد، جامعه، دارایی ها یا سیستم ها را در برابر خطرات مشخص می کند.

آسیب پذیری به ما کمک می کند تا درک کنیم چرا خطرات مشابه و حوادث شدید می توانند عواقب متفاوتی برای خانواده ها، جوامع و زیرساخت های مختلف داشته باشند.

برای اشتراک کنندگان، مفهوم آسیب پذیری و انواع آن را با استفاده از چک لیست زیر تشریح کنید:

- عواملی که توانایی جامعه را در مقابله و سازگاری با حوادث کاهش می‌دهند.
- عواملی که احتمال وقوع حوادث و تأثیرات آن را بر جامعه افزایش می‌دهند.
- عناصر یا گروه‌هایی که به‌ویژه در برابر حوادث خاص آسیب‌پذیر هستند.
- زیرساخت‌های ضعیف و مسیرهای فیزیکی که ممکن است شامل مکاتب، ساختمان‌های قریه، خانه‌ها، زمین‌های کشاورزی، سیستم‌های فاضلاب، منابع آب و بندهای برق باشند.
- گروه‌های آسیب‌پذیر اجتماعی مانند افراد دارای معلولیت، کودکان فقیر، زنان بی‌سرپرست، و خانواده‌های کم‌درآمد.
- عوامل زیست‌محیطی مانند تخریب جنگل‌ها و کاهش پوشش گیاهی.

از اشتراک‌کنندگان بخواهید تا در مورد عناصر مختلف آسیب‌پذیری در برابر خطرات و حوادثی که قریه در معرض آن‌ها قرار دارد، ایده‌پردازی کنند.

عناصر آسیب‌پذیر را در فلیپ چارت فهرست کنید، که شامل خانه‌ها، زیربناها، تأسیسات خدمات اساسی مانند مکاتب و کلینیک‌ها، گزینه‌های معیشتی، گروه‌های آسیب‌پذیر مانند افراد فقیر، افراد دارای معلولیت، سالمندان تنها و خانواده‌های که سرپرستی آن را زنان به عهده دارند و همچنین محیط‌های زیست‌محیطی می‌شود. عوامل آسیب‌پذیری را در نقشه اجتماعی با استفاده از رسم و نمادها مشخص کنید، برای مثال خانه‌هایی که در معرض فقر قرار دارند، افراد دارای معلولیت و سالمندانی که به‌تنهایی زندگی می‌کنند. تمامی نکات مطرح‌شده در بحث را ثبت کنید.

مرحله 4 - نقشه منابع و ظرفیت‌ها

برای اشتراک‌کنندگان توضیح دهید که «منابع» و «ظرفیت» در ارتباط با «حوادث» چه مفهومی دارند و این موضوع را با ارائه مثال روشن کنید. منابع جامعه به دارایی‌های فیزیکی، مالی، انسانی و سازمانی موجود در یک جامعه اشاره دارد که می‌توان از آن‌ها برای مقابله با خطرات و آسیب‌پذیری‌ها استفاده کرد. این منابع شامل خدمات اضطراری، مراکز صحتی، موسسه‌های اجتماعی، سیستم‌های ارتباطی و منابع مالی می‌شوند.

ظرفیت جامعه به توانایی یک جامعه در بسیج و استفاده مؤثر از منابع خود برای مقابله با چالش‌ها و مشکلاتی مانند آفات طبیعی و وضعیت‌های اضطراری اشاره دارد. این ظرفیت شامل مهارت‌ها، دانش، شبکه‌های اجتماعی، زیربناها و سایر دارایی‌هایی است که به جامعه کمک می‌کنند تا برای خطرات آمادگی داشته باشد، به آن‌ها پاسخ دهد و از آن‌ها بهبود یابد.

از اشتراک‌کنندگان بخواهید تمام منابع و ظرفیت‌های قریه را که برای کنترل حوادث مفید هستند، شناسایی کنند. همه منابع و ظرفیت‌هایی که توسط اشتراک‌کنندگان مشخص می‌شوند، در فلیپ چارت ثبت کنید. همچنین منابع و ظرفیت‌های قریه را در نقشه اجتماعی (مرحله 1a، نقشه ابتدایی قریه) با استفاده از رسم و نمادها مشخص کنید.

چک‌لیست منابع:

- دریاچه‌ها و نهرها
- کانال‌های آبیاری

- زمین‌های شخصی برای چراندن حیوانات
- چراگاه‌های عمومی
- باغ‌های شخصی
- باغ‌های عمومی
- چشمه‌ها
- زمین‌های زراعتی
- جنگل‌ها
- زمین‌های بایر
- قبرستان
- برق / صفحات سولری

چک‌لیست ظرفیت‌ها:

- زیربنای ترانسپورتهای ارتباطی
- تلفن‌های همراه، تلویزیون، موتورسایکل، موتر، جیف، موترهای باربری، تراکتور، اسپ و مرکب
- افراد ماهر
- دکتران، آهنگران، برق‌کاران، پولیس، کارکنان صحتی غیررسمی، کارکنان صحتی و درپوران
- پناهگاه‌های امن (ساختمان‌ها یا مکان‌هایی که می‌توان از آنها برای تخلیه مردم در زمان حادثه استفاده کرد).

مرحله چهارم: گردش دورانی

هدف:

درک خطرات و آسیب‌پذیری‌ها، منابع و ظرفیت‌های موجود در قریه. گردش دورانی در قریه به شناسایی تدابیر پیشگیرانه برای کاهش تهدیدات حوادث کمک می‌کند.

گردش دورانی می‌تواند برای موارد زیر استفاده شود:

- ایجاد اعتماد با جامعه از طریق حضور فیزیکی در محل.
- بررسی و تطبیق اطلاعات شفاهی و تأیید اطلاعاتی که از طریق نقشه‌برداری به‌دست آمده است.
- مشاهده مستقیم تعاملات میان محیط فیزیکی و فعالیت‌های انسانی، رفتارها، ارزش‌ها، نگرش‌ها، شیوه‌های زندگی و ظرفیت‌های جامعه.
- تکمیل اطلاعات نقشه‌ها با جزئیات بیشتر و ایجاد بحث‌های جدید در مورد مناطق خطر، محل‌های تخلیه اضطراری، منابع محلی که در دوره‌های اضطراری استفاده می‌شوند، مناطق استفاده از زمین، مدیریت منابع طبیعی، فعالیت‌های تجاری، مسائل صحتی، نگرانی‌های امنیتی و سرپناه.
- شناسایی مشکلات و فرصت‌هایی که ممکن است ارزش بررسی بیشتر را داشته باشند، مانند شرایط مسکن و بهداشت، شیوه‌های چرای حیوانات، یا نقش‌های مردان، زنان و کودکان.

آمادگی‌های پیش از گردش دورانی:

- یک چک‌لیست از اطلاعاتی که باید در جریان گردش دورانی جمع‌آوری و بررسی شود، تهیه کنید (ضمیمه ۴).
- هدف گروه را توضیح دهید و گروهی از افراد محلی که با منطقه آشنا بوده، به این روند علاقه دارند و قادر به گردش هستند، انتخاب کنید.
- همراه با گروه، مسیر رفت و برگشت را از روی تصویر قریه مشخص کنید تا بتوانید عوامل تهدیدکننده را مستقیماً مشاهده کنید. از نقشه نیز می‌توان برای تعیین مسیر استفاده کرد.
- زمان انجام گردش را مشخص کنید.
- آسیب‌پذیری‌ها و خطراتی را که در نقشه اجتماعی شناسایی شده‌اند، در نظر بگیرید، زیرا این اطلاعات می‌توانند در هدایت بحث‌های گردش دورانی کمک کنند.
- اطمینان حاصل کنید که قلم، کتابچه و کمره برای ثبت بحث‌ها و مشاهدات همراه دارید.

پروسه:

- در زمان مشخص شده و از مسیر انتخاب‌شده، با گروه حرکت کنید.
- تهدیدات، آسیب‌پذیری‌ها و منابعی که برای کنترل حوادث در دسترس‌اند، مشاهده کنید.
- با افرادی که در مسیر ملاقات می‌کنید، درباره مسائل مربوط به حوادث و رویدادها صحبت کنید.
- در نقاط مختلف مسیر عکس بگیرید تا برای بحث و مستندسازی استفاده شود.
- تصویری از خطراتی که مشاهده می‌کنید، بکشید (ضمیمه ۴ را ببینید) و با گروه درباره آن بحث کنید. از دسته‌بندی‌هایی مانند خطرات/تهدیدات، شرایطی که آسیب‌پذیری را افزایش می‌دهد، باورها و ارزش‌های محلی، ظرفیت‌ها و محیط طبیعی استفاده کنید تا افراد را به بحث و اظهار نظر تشویق کنید. به دقت گوش دهید و نکات مهم را یادداشت کنید.
- پس از بازگشت از گردش دورانی، هرگونه اطلاعات اضافی درباره خطرات، آسیب‌پذیری‌ها و ظرفیت‌ها را به نقشه اضافه کنید.
- با گروه بحث کنید و جزئیات را به اشتراک بگذارید (مرحله ۵، در ادامه).
- از گروه برای وقت و مشارکت‌شان تشکر کنید.

			نوع زمین
			مرجع عکس یا رسامی
			خطرات یا تهدیدات
			شرایطی که آسیب‌پذیری را افزایش می‌دهد
			باورها و ارزش‌ها
			ظرفیت‌ها
			محیط طبیعی

شکل 3: مثال گردش دوره‌ای

نوع زمین	تپه‌ای، شیب‌دار، دره	صخره‌ای، تپه‌ای، شیب‌دار	تپه‌ای، شیب‌دار، دره
معیشت	آبیاری، زراعت، سکونت‌گاه‌ها، بهداشت، مکتب، ذخیره علوفه، ذخیره آب	سکونت‌گاه‌ها، زراعت، تدابیر کنترل فرسایش خاک، ذخیره آب	آبیاری، زراعت، سکونت‌گاه‌ها، بهداشت، مکتب، ذخیره علوفه، ذخیره آب
خطرات/تهدیدات	فرسایش، وضعیت بد صحتی در نقطه آب، چاه باز	فرسایش، تولید و تکثیر پشه، بند محافظت‌نشده	فرسایش خاک، آلودگی آب، تولید و تکثیر پشه
شرایطی که آسیب‌پذیری را افزایش می‌دهد	چشمه محافظت‌نشده، جنگل‌زدایی، زمین شیب‌دار، استفاده از کودهای مصنوعی، استفاده بیش از حد (فشار) بر منابع آب	ایستاده بودن آب، زمین شیب‌دار	زمین شیب‌دار، آب ایستاده، جنگل‌زدایی، استفاده از کودهای مصنوعی
باورها و ارزش‌ها	مسجد، آئونه‌ورا برای دواهای سنتی	آئونه‌ورا برای دواهای سنتی	مسجد، آئونه‌ورا برای درمان
توانمندی‌ها	دسترسی به جاده، سنگ‌ها برای ساختمان، تدابیر کنترل فرسایش خاک، تولید غذا، آبگیرهای احتمالی	بند، آبگیرها، تولید غذا	سنگ‌ها، آبگیرها، تولید غذا، پمپ آب، ذخیره آب
محیط طبیعی	منطقه چراگاه، چاه آب، سنگ‌ها	آئونه، آب	آب، درخت آئونه و اکالیپتوس

گام پنجم: تأمل و ادغام

در حال حاضر، حوادث توسط اعضای جوامع خودشان با امکانات محدود مدیریت می‌شود. اگر ظرفیت جوامع برای ارزیابی خطرات و تهدیدات آفات طبیعی تقویت شود و اقداماتی مانند برنامه‌ریزی آمادگی و پاسخ، سیستم‌های هشدار اولیه و آموزش افراد در زمینه کمک‌های اولیه، جستجو و نجات تقویت شود، می‌تواند به طور قابل توجهی تأثیر حوادث را بر جوامع کاهش دهد. همچنین، شناسایی تدابیر برای کاهش خطرات ممکن در سطح قریه و گنجاندن آن‌ها در برنامه‌های توسعه قریه/ ولسوالی/ ولایت می‌تواند آسیب‌پذیری جوامع را کاهش دهد.

پس از اتمام تحلیل، مهم است که نتایج به طور سیستماتیک برای تأمل و به اشتراک‌گذاری اطلاعات در گروه‌ها ارائه شوند. تمامی تأملات و نظرات از قریه باید یادداشت شده و در تحلیل گنجانده شوند.

این جلسه باید یک "جلسه شنیدن" با جامعه باشد. بسیار مهم است که اجازه داده شود تا جامعه صحبت کند و سوالات خاص پرسیده نشوند. به عنوان مثال، از پرسیدن سوالات زیر خودداری کنید زیرا احتمالاً پاسخ آن‌ها "نه" خواهد بود: آیا آب آشامیدنی کافی دارید؟ آیا آب آبیاری کافی دارید؟ آیا زمین آبیاری شده کافی دارید؟ آیا سوخت کافی دارید؟ آیا برداشت گندم شما کافی است؟ پرسیدن چنین سوالاتی انتظارات را ایجاد می‌کند و فضایی برای جامعه باقی نمی‌گذارد تا اولویت‌های خود را در نظر بگیرد.

سوالات خوب ممکن است شامل موارد زیر باشد:

- چه چیزی را در مورد جامعه‌تان در تمرین نقشه‌برداری و گردش دورانی متوجه شدید یا آموختید؟
- کدام خطرات برای این قریه اولویت دارند؟
- بزرگ‌ترین آسیب‌پذیری‌ها در این قریه کدامند؟
- کدام خطرات می‌توانند کنترل یا کاهش یابند؟
- چه چیزی می‌توانید به عنوان یک جامعه برای کاهش تأثیر این خطر انجام دهید؟
- چه چیزی می‌توانید به عنوان یک فرد برای کاهش این خطر انجام دهید؟

در طول جلسه شنیدن، تیم پروژه باید اطمینان حاصل کند که همگی فرصتی برای صحبت داشته باشد. اگر همیشه همان اعضای جامعه (ارباب، اعضای شورا، زارعین ثروتمند) صحبت کنند، شانس شنیده شدن صدای همه، و به ویژه فقرا، و بیان اولویت‌های آنان کم خواهد بود. یک روش خوب برای تشویق شنیده شدن تمام دیدگاه‌ها، برگزاری جلسات شنیدنی موازی با زنان در جامعه است. این نیازمند آن است که تیم پروژه دو تیم با آموزش و آگاهی کافی، مردانه و زنانه، اعزام کند. **نمی‌توان بر اهمیت این مرحله از HCVA تأکید زیاد کرد؛ زیرا موفقیت جامعه در پذیرش مراحل بعدی به این مرحله بستگی دارد. زمان و منابع کافی باید تخصیص یابد.**

هنگامی که فرآیند شنیدن/تأمل به پایان رسید، مرحله بعدی تسهیل بحث در مورد وضعیت کنونی حوادث قریه و نیاز به داشتن یک برنامه کنترل حوادث در سطح قریه، شامل برنامه‌های آمادگی و پاسخ به آفات است (این می‌تواند به عنوان بخش‌هایی از پروفایل‌های جامعه NRM/DRR گنجانده شود).

ترینرها باید عناصر اصلی برنامه‌های آمادگی و پاسخ به آفات را توضیح دهند و اعضای جامعه را تشویق کنند تا در مورد اقدامات کاهش آسیب، آمادگی، پاسخ و بازیابی که می‌توانند انجام دهند بحث کنند. با استفاده از مثال سیلاب‌ها یا لغزش‌های زمین:

- **کاهش آسیب:** شامل اقدامات پیشگیرانه برای کاهش آسیب‌پذیری‌ها است، مانند ساخت سدای چک‌دَمی و سدهای جمع‌آوری آب بالای قریه و کنترل چرا برای اطمینان از پوشش گیاهی. خانه‌ها، طولیله یا قریه‌ها را نباید در مناطق سیلابی ساخت.
- **آمادگی:** شامل ساخت توانمندی‌ها برای مدیریت تأثیرات خطرات است و شامل آموزش‌ها، سیستم‌های هشدار اولیه، شناسایی مکان‌های امن برای پناه بردن و دانستن اینکه در مواقع اضطراری با چه کسی تماس بگیرند، می‌شود.
- **پاسخ:** اقدامی برای کاهش اثرات منفی در طول فاجعه، مانند کمک به خانوارهای در خطر برای تخلیه هنگامی که سیلاب یا لغزش زمین در حال وقوع است.
- **بازیابی:** شامل اقدامات برای بازگرداندن مناطق آسیب‌دیده به وضعیت قبل از فاجعه است، مانند کمک به پاکسازی و تعمیر خسارات.

ضرورت ایجاد کمیته‌های کنترل اضطراری و تعیین وظایف الزامی و تقویت ظرفیت آن‌ها باید در اینجا تأکید شود.

جدول زیر ممکن است در ادامه بحث مفید باشد - اما ضروری نیست.

اقدامات بعدی شامل:

مراحل بعدی شامل به‌روزرسانی پلان معلوماتی قریه (کمپونیتی پروفایل) و برگزاری جلسه پیگیری برای نهایی کردن تعهدات اعضای اجتماع و گرفتن امضای بزرگان قریه (اعضای انجمن های جنگلداری) است.

یک کاپی از پروفایل قریه با WHH باقی خواهد ماند و یک کاپی برای ثبت به بزرگان جامعه ارائه خواهد شد. تا در آرشیو محلی ثبت گردد.

ضمیمه 1: لیست حاضری ورکشاپ

شماره	نام قریه	نام مشارکت کننده	سن	جنسیت مرد/زن	معلولیت بلی/نخیر
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					

ضمیمه ۲: لیست بررسی معلومات عمومی قریه

چک لیست معلومات عمومی	
ملاحظات	معلومات عمومی قریه‌ها
اطلاعات جمع‌آوری‌شده در این بخش به منظور شناسایی جامعه و تکمیل و به‌روزرسانی معلومات مرحله اول استفاده می‌شود.	نام
	موقعیت
	نام ملک
	نام ریس شورا
	تعداد خانواده
	مجموع زمین‌های تحت مالکیت جامعه
	فاصله تا مرکز ولسوالی بعدی
	نوع دسترسی (سرک قابل استفاده در تمام فصل‌ها، سرک قابل استفاده در برخی فصل‌ها، بدون سرک.
در این جا تمام جوامع همجوار که با قریه سرحد دارند، تشریح نمایید. نوع روابط موجود با این جوامع را نیز توضیح دهید (مانند: روابط خویشاوندی، قبیله‌ای، شریک ساختن یا کرایه دادن زمین، چراگاه‌های مشترک، ساحات مشترک برای جمع‌آوری مواد سوخت، و غیره).	

بخش اول: حاکمیت جامعه

بسیار مهم است که جامعه دارای یک نظام حاکمیتی مؤثر باشد. در جریان

حاکمیت جامعه: نحوه سازماندهی جامعه را توضیح دهید

	<p>ملاقات‌های‌تان با جامعه، بررسی نمایید که آیا در میان شورا/شوراها یا در داخل آن‌ها کدام‌گونه اختلاف یا تنش وجود دارد یا خیر. دانستن این‌که آن‌ها چند وقت یکبار جلسه برگزار می‌کنند نیز اهمیت دارد. از آن‌ها پرسید که چه‌گونه فعالیت‌هایی را جامعه انجام می‌دهد. یادداشت‌هایی از پاسخ‌های آن‌ها تهیه نمایید. گرفتن معلومات از زنان قریه نیز بسیار مهم است؛ به‌ویژه موضوعات مربوط به حاکمیت باید از تمام زوایا مورد بحث قرار گیرد.</p>
شورا	(بلی /نخیر)
	تعداد اعضا
(CDC) شورای انکشافی قریه	(بلی /نخیر)
	تعداد اعضا

(NGO) بخش دوم: فعالیت‌های قبلی موسسات غیردولتی

تمام فعالیت‌های قبلی موسسات غیردولتی را فهرست نمایید	دانستن نوع فعالیت‌هایی که قبل از این توسط موسسات غیردولتی در جامعه انجام شده، مهم می‌باشد
--	---

فعالیت	سال	نام موسسه

ضمیمه ۳: نمونه فهرست بررسی قدم‌زنی ترانسکت (Transect Walk)

سعی کنید از مکان‌های مختلفی دیدن نمایید که با شش ویژگی تاب‌آوری مرتبط باشند (به جدول نمونه زیر مراجعه کنید).

این مکان‌ها ممکن است شامل موارد زیر باشند:

- محیط اجتماعی به‌منظور ارزیابی انسجام اجتماعی و میزان پیوند میان مردم: مسجد، میدان‌های ورزشی، ساحات خرید، رستوران‌ها، ساحات اصلی تجمع (برای کودکان، نوجوانان، و بزرگسالان)؛
- محیط فیزیکی به‌منظور ارزیابی نیازهای ابتدایی سرپناه، آب، زیربناها و خدمات: مشخصات ساخت و ساز خانه‌ها و تسهیلات حفظ‌الصحه، کیفیت جاده‌ها، سرک‌ها، پل‌ها، سیستم‌های آبرو، محل‌های آب آشامیدنی، مراکز صحتی و تعلیمی، و غیره؛
- جوامع همجوار به‌منظور ارزیابی میزان پیوند و ارتباط: جامعه همجوار تا چه حد نزدیک است؟ آیا جامعه همجوار بر جامعه‌ای که شما با آن کار می‌کنید تأثیری دارد؟ برای نمونه، آیا زباله‌های جامعه "الف" بالای جامعه "ب" تأثیر دارد؟ آیا مردم جامعه "ب" برای دریافت خدمات صحتی به جامعه "الف" می‌روند؟
- محیط طبیعی به‌منظور ارزیابی موقعیت‌های در معرض خطر، مدیریت منابع طبیعی، و فعالیت‌های اقتصادی: مناطق کوهستانی، دامنه‌های تند، نهرهای فرسایشی، جنگل‌زدایی، چراگاه‌های مفرط، وضعیت دریاها و جوی‌های عمده، زمین‌های اختصاص‌داده‌شده برای زراعت یا مالداری (چراگاه)، کشت تکی یا کشت مخلوط، و غیره.